Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 11. apríla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Energetika – Odvetvie skvapalneného ropného plynu (LPG) – Ochrana spotrebiteľa – Služby všeobecného hospodárskeho záujmu – Maximálna cena plynovej fľaše – Povinnosť distribúcie do domácností – Článok 106 ZFEÚ – Smernice 2003/55/ES, 2009/73/ES a 2006/123/ES – Výklad rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205) – Zásada proporcionality“

V spojených veciach C-473/17 a C-546/17,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) z 29. júna 2017 (C-473/17) a z 19. júla 2017 (C-546/17) a doručené Súdnemu dvoru 2. augusta 2017 (C-473/17) a 18. septembra 2017 (C-546/17), ktoré súvisia s konaniami:

Repsol Butano SA (C-473/17),

DISA Gas SAU (C-546/17)

proti

Administración del Estado,

za účasti:

Redexis Gas SL,

Repsol Butano SA (C-546/17),

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredsedníčka Súdneho dvora R. Silva de Lapuerta, vykonávajúca funkciu predsedníčky prvej komory, sudcovia J.-C. Bonichot (spravodajca), A. Arabadžiev, E. Regan a C. G. Fernlund,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. septembra 2018,

* Jazyk konania: španielčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Repsol Butano SA a DISA Gas SAU, v zastúpení: F. Castedo Bartolomé, F. Castedo Álvarez, L. Moliner Oliva a A. Rueda García, abogados,

– španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González a A. Gavela Llopis, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: O. Beynet a S. Pardo Quintillán, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. decembra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, 2003, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230), a zásady proporcionality, tak ako ich vykladal Súdny dvor v rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205).

2 Tieto návrhy boli predložené v rámci dvoch konaní medzi Repsol Butano SA a DISA Gas SAU na jednej strane a Administración del Estado (štátna správa, Španielsko) na strane druhej, ktoré sa týkajú zákonnosti Orden IET/389/2015 por la que se actualiza el sistema de determinación automática de precios máximos de venta, antes de impuestos, de los gases licuados del petróleo envasados y se modifica el sistema de determinación automática de las tarifas de venta, antes de impuestos, de los gases licuados del petróleo por canalización (vyhláška IET/389/2015 z 5. marca 2015, ktorou sa aktualizuje systém automatického určovania maximálnych predajných cien skvapalneného ropného plynu vo fľašiach pred zdanením a mení systém automatického určovania predajných cien skvapalneného ropného plynu prepravovaného potrubím pred zdanením (BOE č. 58 z 9. marca 2015, s. 20850, ďalej len „vyhláška IET/389/2015“).

Právna úprava

Právo Únie

Smernica 2003/55

3 Smernica 2003/55, zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 94), vo svojom článku 1 uvádzala:

„1. Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu. Definuje pravidlá vzťahujúce sa na organizačné usporiadanie a fungovanie plynárenstva, prístup na trh, kritériá a postupy uplatňované pri udeľovaní povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu a na prevádzku sústav.

2. Pravidlá stanovené touto smernicou pre zemný plyn, vrátane skvapalneného zemného plynu (LNG), sa uplatňujú aj na bioplyn a plyn z biomasy alebo iné druhy plynu, pokiaľ sa takéto plyny dajú technicky a bezpečne vtlačiť do sústavy a prepravovať v sústave zemného plynu.“

4 Článok 3 ods. 2 tejto smernice stanovoval:

„Berúc plne do úvahy príslušné ustanovenia zmluvy [ES], najmä jej článku 86, môžu členské štáty uložiť podnikom pôsobiacim v plynárenskom sektore vo všeobecnom ekonomickom záujme povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu týkať bezpečnosti, vrátane zabezpečenia dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok, ako aj ochrany životného prostredia, vrátane energetickej efektívnosti a ochrany ovzdušia. Tieto povinnosti majú byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a majú zaručovať rovnosť prístupu plynárenských spoločností EU k národným spotrebiteľom. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, energetickej efektívnosti/riadeniu strany spotreby a pre splnenie environmentálnych cieľov, ako sú definované v tomto odseku, môžu členské štáty zaviesť implementáciu dlhodobého plánovania, berúc do úvahy možnosť, že o prístup do sústavy sa usilujú aj tretie strany.“

Smernica 2009/73

5 Článok 1 smernice 2009/73 uvádza:

„1. Táto smernica ustanovuje spoločné pravidlá pre prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu. Ustanovuje pravidlá týkajúce sa organizácie a fungovania plynárenstva, prístupu na trh, kritérií a postupov vzťahujúcich sa na udeľovanie povolení na prepravu, distribúciu, dodávku a uskladňovanie zemného plynu a na prevádzku sietí.

2. Pravidlá stanovené v tejto smernici pre zemný plyn vrátane LNG sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom aj na bioplyn a plyn z biomasy a iné druhy plynu, pokiaľ sa takéto plyny dajú technicky a bezpečne vtlačiť do siete pre zemný plyn a prepravovať v nej.“

6 Článok 3 ods. 2 tejto smernice uvádza:

„So zreteľom na príslušné ustanovenia zmluvy [ES], najmä na jej článok 86, členské štáty môžu podnikom fungujúcim v plynárenskom odvetví z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok, a ochranu životného prostredia vrátane energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a plynárenským podnikom Spoločenstva musia zaručovať rovnosť prístupu k spotrebiteľom v jednotlivých štátoch. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, riadeniu energetickej efektívnosti/riadeniu na strane dopytu a v záujme plnenia cieľov v oblasti životného prostredia a cieľa energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v tomto odseku môžu členské štáty zavádzať dlhodobé plánovanie, pričom vezmú do úvahy, že o prístup do siete sa možno budú usilovať tretie strany.“

Smernica 2006/123/ES

7 Odôvodnenia 5, 8, 17, 70 až 73 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36), stanovujú:

„(5) Preto je potrebné odstrániť prekážky týkajúce sa slobody poskytovateľov usadiť sa v členských štátoch a voľného pohybu služieb medzi členskými štátmi a zaručiť príjemcom a poskytovateľom právnu istotu potrebnú na praktický výkon týchto dvoch základných slobôd uvedených v zmluve. Keďže prekážky na vnútornom trhu so službami majú vplyv na prevádzkovateľov, ktorí sa chcú usadiť v inom členskom štáte alebo ktorí poskytujú službu v inom členskom štáte bez toho, aby tam boli usadení, je potrebné umožniť poskytovateľom, aby mohli vyvíjať svoje činnosti v oblasti

služieb na vnútornom trhu buď usadením sa v členskom štáte, alebo využívaním voľného pohybu služieb. Poskytovatelia by mali mať možnosť voľby medzi týmito dvoma slobodami v závislosti od svojej stratégie rastu v každom členskom štáte.

(8) Bolo by vhodné, aby sa ustanovenia tejto smernice týkajúce sa slobody usadiť sa a voľného pohybu služieb uplatňovali len do tej miery, aby boli dané činnosti otvorené hospodárskej súťaži, teda aby nezaväzovali členské štáty liberalizovať služby všeobecného hospodárskeho záujmu ani privatizovať verejnoprávne subjekty, ktoré takéto služby poskytujú, ani zrušiť existujúce monopoly na iné činnosti alebo určité distribučné služby.

(17) Táto smernica sa vzťahuje len na služby, ktoré sa poskytujú za finančnú úhradu. … Služby všeobecného hospodárskeho záujmu sú služby poskytované za finančnú úhradu, a preto patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Niektoré služby všeobecného hospodárskeho záujmu, napríklad služby všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré môžu existovať v oblasti dopravy, sú však vyňaté z rozsahu pôsobnosti tejto smernice, a na určité iné služby všeobecného hospodárskeho záujmu, napríklad také, ktoré môžu existovať v oblasti poštových služieb, sa vzťahuje odchýlka z ustanovenia o slobode poskytovať služby stanovené v tejto smernici. …

(70) Na účely tejto smernice sa služby môžu považovať za služby všeobecného hospodárskeho záujmu v tejto smernici a bez toho, aby bol dotknutý článok 16 zmluvy, len ak sú poskytované pri vykonávaní osobitných úloh verejného záujmu, ktorými poveril príslušný členský štát poskytovateľa. Toto poverenie by sa malo vykonať prostredníctvom jedného alebo viacerých aktov, ktorých formu si určí každý členský štát, a malo by určiť presný charakter osobitnej úlohy.

(71) Proces vzájomného hodnotenia stanovený v tejto smernici by nemal mať vplyv na slobodu členských štátov stanoviť vo svojich právnych predpisoch vysokú úroveň ochrany verejných záujmov, predovšetkým cieľov sociálnej politiky. Navyše je potrebné, aby postup vzájomného hodnotenia v plnej miere zohľadňoval osobitosť služieb všeobecného hospodárskeho záujmu a im zverených osobitných úloh. Môžu byť dôvodom pre určité obmedzenia slobody usadiť sa, a to predovšetkým, ak cieľom týchto obmedzení je ochrana verejného zdravia a dosiahnutie cieľov sociálnej politiky a za predpokladu, že spĺňajú podmienky článku 15 ods. 3 písm. a), b) a c). …

(72) Služby všeobecného hospodárskeho záujmu majú dôležité úlohy v oblasti sociálnej a územnej súdržnosti. Výkonu týchto úloh by nemal brániť proces hodnotenia stanovený v tejto smernici. Tento proces by nemal mať vplyv na požiadavky, ktoré sú potrebné na splnenie týchto úloh, pričom sa súčasne musia riešiť neodôvodnené obmedzenia slobody usadiť sa.

(73) … Hodnotenie zlučiteľnosti stálych minimálnych a/alebo maximálnych sadzieb so slobodou usadiť sa [sa] týka len sadzieb uložených príslušnými orgánmi osobitne pre poskytovanie určitých služieb a nie napríklad všeobecných pravidiel o stanovovaní cien napríklad za prenájom nehnuteľností.“

8 Podľa článku 1 ods. 1 a 2 smernice 2006/123:

„1. Táto smernica stanovuje všeobecné ustanovenia, ktoré uľahčujú výkon slobody poskytovateľov usadiť sa a voľný pohyb služieb, pričom sa zachová vysoká úroveň kvality služieb.

2. Táto smernica sa nezaoberá liberalizáciou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu vyhradených pre verejné alebo súkromné subjekty, ani privatizáciou verejných subjektov poskytujúcich služby.“

9 V článku 2 tejto smernice sa uvádza:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na služby poskytované poskytovateľmi, ktorí sú usadení v členskom štáte.

2. Táto smernica sa nevzťahuje na tieto činnosti:

a) služby všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru;

…“

10 Článok 15 uvedenej smernice s názvom „Požiadavky podliehajúce hodnoteniu“ uvedený v kapitole III tejto smernice týkajúcej sa slobody poskytovateľov usadiť sa, stanovuje:

„1. Členské štáty skúmajú, či sa podľa ich právnych systémov uplatňujú niektoré z požiadaviek uvedených v odseku 2, a zabezpečujú, aby všetky takéto požiadavky boli zlučiteľné s podmienkami ustanovenými v odseku 3. Členské štáty prispôsobia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia tak, aby boli zlučiteľné s týmito podmienkami.

2. Členské štáty skúmajú, či ich právne systémy podmieňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie splnením niektorej z týchto nediskriminačných požiadaviek:

…

g) stanovené minimálne a/alebo maximálne tarify, ktoré musí poskytovateľ dodržiavať;

h) povinnosť poskytovateľa dodávať iné osobitné služby spoločne so svojou službou.

3. Členské štáty overujú, že požiadavky uvedené v odseku 2 spĺňajú tieto podmienky:

a) nediskriminácia: požiadavky nesmú byť priamo ani nepriamo diskriminačné vzhľadom na štátnu príslušnosť, alebo v prípade spoločností, vzhľadom na umiestnenie ich sídla;

b) nevyhnutnosť: požiadavky musia byť opodstatnené závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu [naliehavým dôvodom všeobecného záujmu – *neoficiálny preklad*];

c) proporcionalita: požiadavky musia slúžiť na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa; nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa; a nesmie byť možné nahradiť tieto požiadavky inými menej obmedzujúcimi opatreniami, ktorými sa dosiahnu rovnaké výsledky.

4. Odseky 1, 2 a 3 platia pre právne predpisy v oblasti služieb všeobecného hospodárskeho záujmu len do tej miery, pokiaľ uplatňovanie týchto odsekov nebráni, právne alebo fakticky, výkonu určitej úlohy, ktorá im bola zverená.

…

6. Od 28. decembra 2006 členské štáty nezavádzajú žiadne nové požiadavky takého charakteru, ako je uvedené v odseku 2, okrem prípadov, keď taká požiadavka spĺňa podmienky stanovené v odseku 3.

…“

Španielske právo

11 Článok 1 ods. 3 Ley 34/1998 del sector de hidrocarburos (zákon 34/1998 o odvetví uhľovodíkov) zo 7. októbra 1998 (BOE č. 241 z 8. októbra 1998, s. 33517) stanovuje:

„Činnosti týkajúce sa dodávok kvapalných a plynných uhľovodíkov sa vykonávajú v súlade so zásadami objektivity, transparentnosti a voľnej hospodárskej súťaže.“

12 Článok 37 ods. 1 tohto zákona uvádza:

„Činnosti rafinácie ropy, prepravy, skladovania, distribúcie a predaja ropných produktov vrátane skvapalneného ropného plynu sa môžu vykonávať voľne na základe podmienok ustanovených týmto zákonom, bez toho, aby boli dotknuté povinnosti, ktoré by mohli vyplývať z iných ustanovení a relevantnej odvetvovej právnej úpravy, najmä v oblasti zdaňovania, územného plánovania a životného prostredia, ako aj ochrany spotrebiteľov a užívateľov.“

13 Článok 38 uvedeného zákona stanovuje:

„Ceny výrobkov získaných z ropy sa tvoria voľne.“

14 Štvrté prechodné ustanovenie zákona 34/1998 uvádza:

„Prostredníctvom vzorca stanoveného právnym predpisom vláda môže stanoviť maximálnu cenu pre predaj skvapalneného ropného plynu verejnosti, kým sa podmienky vstupu na trh a hospodárskej súťaže na tomto trhu nebudú považovať za dostatočné. Maximálna cena zahŕňa náklady na distribúciu do domácností.“

15 Článok 5 Real Decreto-ley 15/1999 por el que se aprueban medidas de liberalización, reforma estructural e incremento de la competencia en el sector de hidrocarburos (kráľovský zákonný dekrét 15/1999, ktorým sa schvaľujú opatrenia na liberalizáciu, štrukturálnu reformu a zvýšenie hospodárskej súťaže v odvetví uhľovodíkov) z 1. októbra 1999 (BOE č. 236 z 2. októbra 1999, s. 35442) stanovuje:

„1. Maximálna cena skvapalneného ropného plynu plneného do fliaš s hmotnosťou 8 alebo viac kilogramov [kg] je stanovená na 83,4 pesos/kg, vrátane distribúcie do domácností. Táto cena sa uplatňuje počas obdobia dvanástich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto kráľovského zákonného dekrétu.

2. Minister priemyslu a energetiky stanoví ministerskou vyhláškou po dohode s delegovanou komisiou vlády pre hospodárske veci v lehote dvanástich mesiacov stanovených v predchádzajúcom odseku systém stanovenia cien skvapalneného ropného plynu plneného do fliaš vzhľadom na sezónnu povahu tohto trhu.

3. Pokiaľ sa podmienky vstupu na trh a hospodárska súťaž na tomto trhu nepovažujú za dostatočné, minister priemyslu a energetiky môže ministerskou vyhláškou po dohode s delegovanou komisiou vlády pre hospodárske veci stanoviť iné systémy určenia maximálnych ceny na predaj skvapalneného ropného plynu vo fľašiach verejnosti. Maximálna cena zahŕňa náklady na distribúciu do domácností.“

16 Real Decreto-ley 8/2014 de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia (kráľovský zákonný dekrét 8/2014 zo 4. júla o schválení naliehavých opatrení pre rast, konkurencieschopnosť a efektívnosť) zo 4. júla 2014 (BOE č. 163 z 5. júla 2014, s. 52544), zrušil štvrté prechodné ustanovenie Ley 34/1998, ako aj článok 5 kráľovského zákonného dekrétu 15/1999.

17 Tridsiate tretie dodatkové ustanovenie zákona 34/1998, zmenené kráľovským zákonným dekrétom 8/2014, stanovuje:

„1. Používatelia, ktorí majú zmluvu na dodávku skvapalneného ropného plynu vo fľašiach s hmotnosťou rovnajúcou sa alebo väčšou ako 8 kilogramov a menej ako 20 kilogramov s výnimkou zásobníkov na zmesi skvapalneného ropného plynu používaného ako palivo, majú právo na dodanie do domácností.

Na polostrove a na každom ostrovnom území a území mimo polostrova veľkoobchodný predajca skvapalneného ropného plynu, ktorý má najväčší podiel na trhu z dôvodu jeho predajov v odvetví skvapalneného ropného plynu vo fľašiach s hmotnosťou rovnajúcou sa alebo väčšou ako 8 kilogramov a menej ako 20 kilogramov s výnimkou zásobníkov na zmesi skvapalneného ropného plynu používaného ako palivo, má povinnosť vykonávať dodanie do domácností všetkým osobám, ktoré o to požiadajú v rámci príslušnej územnej pôsobnosti.

2. Zoznam veľkoobchodných predajcov skvapalneného ropného plynu s povinnosťou vykonávať dodanie [do domácností] sa určí na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa energetickej politiky a baní každé tri roky. Toto uznesenie bude uverejnené v Úradnom vestníku štátu.

Ak to vyžaduje vývoj trhu a obchodná štruktúra odvetvia a v každom prípade každých päť rokov vláda preskúma podmienky na plnenie povinnosti uloženej v tomto ustanovení alebo vyhlási zánik tejto povinnosti.

3. Bez ohľadu na ustanovenia článku 38 tohto zákona, za predpokladu, že sa podmienky vstupu na trh a hospodárska súťaž na tomto trhu nepovažujú za dostatočné, minister priemyslu, energetiky a cestovného ruchu po dohode s delegovanou komisiou vlády pre hospodárske veci určí maximálne maloobchodné ceny skvapalneného ropného plynu vo fľašiach s hmotnosťou obsahu rovnajúcou sa alebo väčšou ako 8 kilogramov a menej ako 20 kilogramov, ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave je väčšia ako 9 kilogramov s výnimkou obalov pre zmesi skvapalneného ropného plynu používaného ako palivo, stanovujúce konkrétne hodnoty uvedených cien alebo systém pre ich určovanie a automatické aktualizovanie. Maximálna cena zahŕňa náklady na distribúciu do domácností.

4. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia predchádzajúcich odsekov, v prípade, že veľkoobchodný predajca skvapalneného ropného plynu povinný vykonávať dodanie fliaš s hmotnosťou 8 alebo viac kilogramov a menej ako 20 kilogramov do domácností, nedisponuje fľašami, ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave je väčšia ako 9 kilogramov, povinnosť distribúcie do domácností za maximálnu predajnú cenu uvedenú v odseku 3 sa rozširuje na fľaše, ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave je nižšia než 9 kg v príslušnej územnej oblasti.

5. Veľkoobchodní predajcovia skvapalneného ropného plynu musia poskytnúť generálnemu riaditeľstvu energetickej politiky a baní informácie, ktoré sa od nich vyžadujú na plnenie ich povinností, a to najmä na účely žiadosti, analýzy a monitorovania povinnosti dodávania do domácností, vykonaných dodávok skvapalneného ropného plynu a maximálnych predajných cien pre verejnosť uvedených v predchádzajúcich odsekoch.“

Konania vo veciach samých a prejudiciálne otázky

18 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Repsol Butano a DISA Gas podali na Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) žaloby v konaní vo veci správneho súdnictva proti vyhláške IET/389/2015.

19 Na podporu svojej žaloby spoločnosť Repsol Butano uvádza, že systém stanovenia maximálnych cien skvapalneného ropného plynu plneného do fliaš (ďalej len „LPG“) zavedený vyhláškou IET/389/2015 odporuje liberalizácii dotknutého odvetvia a je diskriminačný. DISA Gas uvádza, že povinnosť

distribúcie fliaš s LPG do domácností za regulovanú maximálnu cenu je diskriminačná, keďže je uložená v každej územnej oblasti definovanej španielskou právnou úpravou jedinému dodávateľovi. Okrem toho tento systém odporuje liberalizácii odvetvia a zásade proporcionality. Podporuje tiež skresľovanie hospodárskej súťaže.

20 Podľa vnútroštátneho súdu vyhláška IET/389/2015, ktorá mala za predmet najmä aktualizáciu systému automatického určenia maximálnych predajných cien LPG vo fľašiach, bola prijatá na základe španielskej právnej úpravy týkajúcej sa odvetvia uhľovodíkov, a to tridsiateho tretieho dodatkového ustanovenia zákona 34/1998 zavedeného kráľovským zákonným dekrétom 8/2014.

21 Toto ustanovenie uvádza na jednej strane, že Ministro de Industria, Energía y Turismo (ministerstvo priemyslu, energetiky a cestovného ruchu, Španielsko) stanoví, pokiaľ sa „podmienky vstupu na trh a hospodárska súťaž na tomto trhu nepovažujú za dostatočné“, maximálne predajné ceny LPG plneného do fliaš, ktorých čistá hmotnosť je medzi 8 kg a 20 kg a ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave prevyšuje 9 kg. V prípade nedostupnosti týchto fliaš sa maximálna predajná cena uplatňuje tiež na iné fľaše.

22 Na druhej strane toto legislatívne ustanovenie zavádza povinnosť distribúcie plynových fliaš, na ktoré sa uplatňuje regulovaná cena, do domácností. Náklady dodania sú zahrnuté v maximálnej cene. Táto povinnosť je uložená dodávateľom, ktoré majú najväčší trhový podiel v odvetví LPG plneného do fliaš s čistou hmotnosťou medzi 8 kg a 20 kg na rôznych územiach Španielskeho kráľovstva, a to na polostrove, Baleárskych ostrovoch a Kanárskych ostrovoch, ako aj v enklávach Ceuta a Melilla. Zoznam predajcov podliehajúcich povinnosti dodávania sa určuje na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa energetickej politiky a baní každé tri roky. Podľa tridsiateho tretieho dodatkového ustanovenia zákona 34/1998 vláda preskúma podmienky plnenia tejto povinnosti „ak to vyžaduje vývoj trhu a obchodná štruktúra odvetvia a v každom prípade každých päť rokov“.

23 Vnútroštátny súd okrem toho poznamenáva, že pred prijatím kráľovského zákonného dekrétu 8/2014, iné ustanovenia zákona 34/1998 už stanovili možnosť určiť maximálnu predajnú cenu LPG vo fľašiach, ako aj povinnosť distribúcie do domácností. Podľa tohto súdu tieto opatrenia boli postupne zavádzané a pokračovali od roku 1998, a to napriek skutočnosti, že príslušná právna úprava im udeľovala výslovne prechodnú povahu. Predlžovanie týchto opatrení počas takého dlhého obdobia mohlo brániť vstupu nových dodávateľov na dotknutý trh. Títo sa nachádzali v situácii, v ktorej dodávateľ, ktorý mal najväčší trhový podiel na určitom území, ponúkal LPG vo fľašiach za maximálnu cenu stanovenú administratívne, ktorá okrem iného zahŕňala distribúciu do domácností.

24 Vnútroštátny súd zastáva názor, že zavedenie maximálnej ceny, ktorá zahŕňala distribúciu do domácností, môže predstavovať prekážku vstupu nových dodávateľov na trh. Je pravda, že pokiaľ tieto subjekty používajú ľahšie fľašky, ktoré nepodliehajú regulovanej cene, môžu stanoviť cenu voľne. V praxi sa však nemôžu od tejto ceny odchýliť pod hrozbou, že nebudú disponovať dopytom odôvodňujúcim investície, ktoré bude potrebné vykonať. Nie je teda dôvod domnievať sa, že tieto opatrenia v skutočnosti majú účinok zmrazenia trhu odporujúceho slobodnému pôsobeniu hospodárskej súťaže.

25 Pokiaľ ide o zlučiteľnosť predmetných opatrení vo veci samej s právom Únie, Súdny dvor vo svojom rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205) rozhodol, že smernica 2003/55 upravujúca trh so zemným plynom nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá v záujme všeobecného hospodárskeho záujmu sleduje zachovanie ceny za dodávku zemného plynu na primeranej úrovni prostredníctvom stanovenia referenčnej ceny, pod podmienkou, že táto právna úprava zohľadňuje ciele liberalizácie a ochrany spotrebiteľa, je potrebná a má časovo obmedzené trvanie.

26 Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozhodol, že kritériá vymedzené v tomto rozsudku sú uplatniteľné aj na trh skvapalneného plynu vo fľašiach, pod podmienkou, že tento trh má komunitárny rozmer, a to dokonca za absencie právnej úpravy Únie špecificky upravujúcej tento trh.

27 Vnútroštátny súd poznamenáva, že v prejednávaných veciach opatrenie spočívajúce v stanovení maximálnej predajnej ceny skvapalneného plynu vo fľašiach možno kvalifikovať ako opatrenie na ochranu sociálne zraniteľných spotrebiteľov, keďže usiluje o zaručenie toho, aby cena za dodávku konečnému spotrebiteľovi zostala zachovaná na primeranej úrovni. Rovnako je to pri povinnosti distribúcie do domácností. V dôsledku toho tieto opatrenia sledujú ciele všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 106 ZFEÚ.

28 Tieto opatrenia však majú všeobecnú a indiferentnú povahu, keďže sú na prospech všetkých spotrebiteľov. Okrem toho, hoci z relevantnej právnej úpravy vyplýva, že tieto opatrenia majú prechodnú povahu, keďže sú obnovované, ak sa „podmienky vstupu na trh a hospodárska súťaž na tomto trhu nepovažujú za dostatočné“, sú účinné už viac ako 18 rokov.

29 V dôsledku toho bolo na mieste pochybovať o zlučiteľnosti týchto opatrení s právom Únie vo svetle kritérií vyvodených v rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility e.a. (C-265/08, EU:C:2010:205) a zásady proporcionality.

30 Za týchto podmienok Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je opatrenie spočívajúce v stanovení maximálnej ceny fľaše so skvapalneným plynom ako opatrenie na ochranu sociálne slabých odberateľov, vzhľadom na judikatúru obsiahnutú v [rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205)], zlučiteľné s touto judikatúrou alebo je v súlade so zásadou proporcionality, ak nastane niektorá z týchto okolností alebo súčasne viaceré z nich?

– toto opatrenie sa prijme so všeobecnou platnosťou pre všetkých spotrebiteľov a na neurčitú dobu, „kým sa podmienky vstupu na trh a hospodárskej súťaže na tomto trhu nebudú považovať za dostatočné“,

– toto opatrenie platí už viac ako 18 rokov,

– toto opatrenie môže prispievať k zachovaniu situácie, v ktorej existuje nízka konkurencia, keďže bráni vstupu nových dodávateľov na trh?

2. Je opatrenie spočívajúce v povinnej distribúcii skvapalneného plynu vo fľašiach do domácností ako opatrenie na ochranu sociálne slabých odberateľov alebo odberateľov, ktorí bývajú v ťažko prístupných oblastiach, vzhľadom na judikatúru obsiahnutú v [rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i., (C-265/08, EU:C:2010:205)], zlučiteľné s touto judikatúrou alebo je v súlade so zásadou proporcionality, ak nastane niektorá z okolností uvedených v predchádzajúcej otázke alebo súčasne nastanú viaceré z nich?“

O prejudiciálnych otázkach

31 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa zásada proporcionality má vykladať v tom zmysle, že bráni opatreniam, ako sú opatrenia vo veci samej, ktoré stanovujú maximálnu cenu LPG plneného do fliaš s čistou hmotnosťou medzi 8 kg a 20 kg a ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave je väčšia než 9 kg a ukladajú dodávateľom s najväčším trhovým podielom v danom odvetví na danom zemepisnom trhu povinnosť distribúcie tohto plynu do domácností. V tomto kontexte odkazuje na kritériá vyplývajúce z rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205).

32 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol o výklade smernice 2003/55 najmä jej článku 3 ods. 2 upravujúceho zásah členských štátov v odvetví zemného plynu, ktorého sa týka táto smernica, vo všeobecnom hospodárskom záujme. V tomto rámci sa Súdny dvor vyslovil ku kritériám umožňujúcim posúdiť proporcionalitu opatrenia, ktoré spočíva v určení referenčnej ceny za dodávku zemného plynu konečným spotrebiteľom.

33 Smernica 2003/55 bola zrušená smernicou 2009/73, ktorej článok 3 ods. 2 je v podstate zhodný s článkom 3 ods. 2 smernice 2003/55 a bol predmetom výkladu Súdneho dvora v rozsudku zo 7. septembra 2016, ANODE (C-121/15, EU:C:2016:637).

34 Pôsobnosť týchto dvoch smerníc je definovaná v článku 1 každej z nich. Podľa týchto ustanovení sa tieto smernice uplatňujú na zemný plyn, ako aj na bioplyn a plyn z biomasy alebo na iné druhy plynu, pokiaľ sa také plyny dajú technicky a bezpečne vtlačiť do sústavy a prepravovať v sústave zemného plynu.

35 Ako to uviedli španielska vláda a Európska komisia vo svojich pripomienkach predložených Súdnemu dvoru, technicky nie je možné bezpečne natlačiť a prepravovať LPG v sústave zemného plynu. Preto, ako to správne poznamenal vnútroštátny súd, treba prijať záver, že vnútroštátne predpisy upravujúce len predaj LPG nepatria do pôsobnosti smernice 2003/55 ani smernice 2009/73.

36 Z toho vyplýva, že článok 3 ods. 2 smernice 2003/55 a článok 3 ods. 2 smernice 2009/73, tak ako ich vykladá Súdny dvor v rozsudkoch z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205), a zo 7. septembra 2016, ANODE (C-121/15, EU:C:2016:637), nie sú relevantné na účely rozhodnutia vo veci samej.

37 Vnútroštátny súd sa však pýta na spôsob, akým treba na opatrenia sporné vo veciach, ktoré mu boli predložené, uplatniť kritériá posúdenia dodržania zásady proporcionality vyvodené v rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205).

38 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, zakotveného v článku 267 ZFEÚ, prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené. Navyše Súdny dvor môže vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (rozsudok z 29. novembra 2018, baumgarten sports & more, C-548/17, EU:C:2018:970, bod 22).

39 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že zásada proporcionality tvorí súčasť všeobecných zásad práva Únie, ktoré musia byť rešpektované vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá spadá do pôsobnosti práva Únie alebo ktorou sa toto právo uplatňuje (rozsudok zo 6. marca 2014, Siragusa (C-206/13, EU:C:2014:126, bod 34).

40 V prejednávaných veciach je nesporné, že opatrenia, ktorých sa týkajú konania vo veci samej, môžu vytvárať prekážku vstupu nových dodávateľov na trh charakterizovaný nízkou mierou konkurencie. Vnútroštátny súd zastáva názor, že tieto opatrenia tak môžu byť prekážkou uplatňovania základných slobôd zakotvených v Zmluve o FEÚ. Domnieva sa však, že tieto opatrenia sledujú cieľ všeobecného hospodárskeho záujmu, a to zásobovania zraniteľných spotrebiteľov energiou za primeranú cenu. V tomto kontexte sa pýta, či vzhľadom na ich reštriktívne účinky na vnútorný trh, ako aj na sledovaný cieľ, sú opatrenia sporné vo veci samej primerané.

41 Treba konštatovať, že opatrenia ako opatrenia vo veci samej, ktoré stanovujú maximálnu cenu LPG plneného do určitých plynových fliaš a ukladajú dodávateľom s najväčším trhovým podielom v dotknutom odvetví na danom zemepisnom trhu povinnosť ich distribúcie do domácností, predstavujú obmedzenie slobody poskytovateľov služieb usadiť sa v zmysle smernice 2006/123 a patria do pôsobnosti tejto smernice.

42 Na jednej strane článok 15 ods. 2 písm. g) smernice 2006/123 výslovne kvalifikuje „maximálne tarify, ktoré musí poskytovateľ dodržiavať“ ako „požiadavky“ v zmysle článku 4 bodu 7 tejto smernice, ktoré predstavujú podmienky, ktoré majú vplyv na slobodu poskytovateľov služieb usadiť sa (pozri analogicky rozsudok z 23. decembra 2015, Hiebler, C-293/14, EU:C:2015:843, bod 51). Na druhej strane povinnosť distribúcie do domácností uložená určitým dodávateľom v závislosti od ich trhového podielu na odvetví LPG vo fľašiach predstavuje „inú osobitnú službu“ v zmysle článku 15 ods. 2 písm. h) smernice 2006/123, ktorá musí byť podľa uplatniteľných vnútroštátnych pravidiel poskytovaná spoločne s hlavnou službou predstavujúcou predaj plynu.

43 Z článku 2 ods. 2 písm. a) smernice 2006/123 v spojení s jej odôvodneniami 17, 70 a 72 okrem toho vyplýva, že pravidlá, ktoré táto smernica stanovuje, sa v zásade uplatňujú na každú službu všeobecného hospodárskeho záujmu, pričom len služby všeobecného nehospodárskeho záujmu sú vyňaté z rozsahu jej pôsobnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2015, Hiebler, C-293/14, EU:C:2015:843, body 43 a 44).

44 Požiadavky uvádzané v zozname v odseku 2 článku 15 smernice 2006/123 musia podliehať posúdeniu zo strany členských štátov. Podľa odseku 1 tohto článku 15 členské štáty však môžu zachovať alebo prípadne zaviesť do svojho právneho systému takéto požiadavky za predpokladu, že tieto požiadavky sú v súlade s podmienkami nediskriminácie, nevyhnutnosti a proporcionality uvádzanými v odseku 3 uvedeného článku 15 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2015, Hiebler, C-293/14, EU:C:2015:843, bod 54).

45 Článok 15 ods. 3 smernice 2006/123 stanovuje, že obmedzenie slobody usadiť sa, ako je obmedzenie vyplývajúce zo stanovenia maximálnej ceny LPG a povinnosť distribúcie do domácností, môžu byť odôvodnené. Na tieto účely požaduje dodržiavanie podmienok, ktorých cieľom je, aby takéto obmedzenie nebolo v prvom rade diskriminačné z hľadiska štátneho občianstva, ďalej, aby bolo odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, a napokon, aby samo osebe zaručovalo dosiahnutie sledovaného cieľa, nešlo nad rámec toho, čo je potrebné na jeho dosiahnutie a nemohlo byť nahradené inými menej obmedzujúcimi opatreniami umožňujúcimi dosiahnuť rovnaký výsledok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2015, Hiebler, C-293/14, EU:C:2015:843, bod 55).

46 Pokiaľ ide o podniky poverené správou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, z odseku 4 článku 15 smernice 2006/123 okrem toho vyplýva, že odseky 1 až 3 tohto článku 15 sa na relevantnú vnútroštátnu právnu úpravu uplatnia, len ak ich uplatňovanie nebráni, právne alebo fakticky, výkonu určitej úlohy, ktorá bola týmto podnikom zverená.

47 Napriek tomu, ako vyplýva zo samotného znenia odseku 4 článku 15 smernice 2006/123, pokiaľ podmienky nediskriminácie, nevyhnutnosti a proporcionality uvedené v odseku 3 tohto článku 15 nebránia určitej úlohe zverenej orgánom príslušným pre služby všeobecného hospodárskeho záujmu, treba ich dodržiavať.

48 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a s cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď treba dospieť k záveru, že uvedený súd sa pýta, či sa podmienka proporcionality uvedená v článku 15 ods. 3 písm. c) smernice 2006/123 má vykladať v tom zmysle, že bráni opatreniam, o aké ide vo veci samej, ktoré stanovujú maximálnu cenu LPG plneného do fliaš s čistou hmotnosťou medzi 8 kg a 20 kg, ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave je väčšia než 9 kg a ktoré dodávateľom s najväčším trhovým podielom v danom odvetví na danom zemepisnom trhu ukladajú povinnosť distribúcie tohto plynu do domácností.

49 Hoci je úlohou vnútroštátneho súdu posúdiť zlučiteľnosť vnútroštátnych opatrení s právom Únie, Súdny dvor mu však môže poskytnúť všetky užitočné informácie na účely rozhodnutia sporu, ktorý prejednáva (rozsudok zo 14. februára 2019, Nestrade, C-562/17, EU:C:2019:115, bod 36).

50 Z bodu 31 tohto rozsudku vyplýva, že vnútroštátny súd sa v tomto kontexte pýta najmä na uplatniteľnosť a výklad kritérií vyvodených v rozsudku z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, EU:C:2010:205), ktorý sa týka proporcionality zásahu štátu v odvetví zemného plynu.

51 Ako bolo tiež poznamenané v tomto rozsudku, odvetvie zemného plynu upravuje smernica 2009/73. Táto má za cieľ pokračovať v realizácii vnútorného trhu so zemným plynom, ktorý bude úplne a účinne otvorený a konkurenčný, v ktorom si všetci spotrebitelia môžu voľne zvoliť svojich dodávateľov a v ktorom všetci dodávatelia môžu voľne poskytovať svoje výrobky klientom, čo predpokladá, že cena za dodávku zemného plynu musí byť stanovená výlučne ako výsledok ponuky a dopytu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. septembra 2016, ANODE, C-121/15, EU:C:2016:637, bod 26).

52 Súdny dvor okrem toho konštatoval, že na to, aby prekážka vyplývajúca z opatrenia verejného zásahu do cien za predaj zemného plynu bola v súlade so zásadou proporcionality, musí mať nevyhnutne obmedzené trvanie, ktoré neprekračuje to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. apríla 2010, Federutility a i., C-265/08, EU:C:2010:205, body 33 a 35).

53 Tieto úvahy sa uplatňujú tiež na podmienku proporcionality uvedenú v článku 15 ods. 3 písm. c) smernice 2006/123.

54 Je pravda, že členské štáty môžu zachovať alebo prípadne zaviesť požiadavky, ako sú požiadavky uvedené v odseku 2 článku 15 smernice 2006/123 za predpokladu, že tieto požiadavky sú v súlade s podmienkami nediskriminácie, nevyhnutnosti a proporcionality uvádzanými v odseku 3 tohto článku 15 (rozsudok zo 16. júna 2015, Rina Services a i., C-593/13, EU:C:2015:399, bod 33).

55 Posúdenie súladu takej požiadavky so zásadou proporcionality sa však môže s postupom času meniť v závislosti od dotknutého trhu a jeho vývoja. Okrem toho sa treba vyhnúť tomu, aby dodržanie jednej z požiadaviek uvedených v článku 15 ods. 2 smernice 2006/123 viedlo k zachovaniu prekážky v realizácii vnútorného trhu.

56 V tomto kontexte by mal vnútroštátny súd preskúmať, či a v akom rozsahu príslušné orgány na základe uplatniteľného vnútroštátneho práva podliehajú povinnosti pravidelne prehodnocovať nevyhnutnosť a spôsoby ich zásahu vo vzťahu k vývoju predmetného trhu, a to v za sebou nasledujúcich obdobiach (rozsudok z 20. apríla 2010, Federutility a i., C-265/08, EU:C:2010:205, bod 35).

57 V tejto súvislosti z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že tridsiate tretie dodatkové ustanovenie zákona 34/1998, zmenené kráľovským zákonným dekrétom 8/2014, stanovuje, že minister priemyslu, energetiky a cestovného ruchu stanoví maximálne predajné ceny LPG „pokiaľ sa podmienky vstupu na trh a hospodárska súťaž na tomto trhu nepovažujú za dostatočné“. Okrem toho z tohto ustanovenia vyplýva, že povinnosť dodávky do domácností sa preskúma „ak to vyžaduje vývoj trhu a obchodná štruktúra odvetvia a v každom prípade každých päť rokov“.

58 Vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či toto vnútroštátne ustanovenie zodpovedá požiadavke periodického preskúmania uvedenej v bode 56 tohto rozsudku.

59 Okrem toho zo spisu, ktorým disponuje Súdny dvor, vyplýva, že uplatniteľné vnútroštátne právo zavádza mechanizmus prispôsobenia maximálnej predajnej ceny LPG v pravidelných intervaloch s cieľom, aby odrážala vývoj nákladov, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu. Ako rozhodol Súdny dvor, takýto mechanizmus, ktorý sa týka iba periodického prehodnotenia úrovne týchto taríf a netýka

sa nevyhnutnosti a spôsobov zásahu verejného orgánu do cien, nemožno považovať za obmedzenie dĺžky trvania dotknutého opatrenia (rozsudok zo 7. septembra 2016, ANODE, C-121/15, EU:C:2016:637, bod 62).

60 V nadväznosti na to treba zdôrazniť, že skutočnosť uvádzaná v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania, že opatrenia, o ktoré ide vo veci samej, v Španielsku platia od roku 1998, a to napriek ich prechodnej povahe, ako taká neumožňuje prijať záver, že tieto opatrenia nie sú primerané. Z pripomienok, ktoré španielska vláda predložila Súdnemu dvoru, vyplýva, že španielsky trh LPG plneného do fliaš je v recesii z dôvodu expanzie trhu zemného plynu. Zníženie predaja, ktoré z toho vyplynulo, zvýšilo náklady dodávateľov prítomných na tomto trhu a sťažilo usadenie sa nových konkurentov, ktorí by mohli vykonávať tlak na ceny. Vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť tieto skutočnosti a zohľadniť ich pri posúdení proporcionality opatrení, o ktoré ide vo veci samej.

61 Okrem toho regulovaná cena a predmetná povinnosť dodania sa podľa informácií, ktorými disponuje Súdny dvor, uplatňujú iba na LPG plnený do fliaš s čistou hmotnosťou medzi 8 kg a 20 kg a ktorých hmotnosť v nenaplnenom stave je väčšia než 9 kg. Predaj tohto plynu prostredníctvom iných balení nepodlieha týmto povinnostiam. V tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť, či opatrenia sporné vo veci samej majú za účinok obmedzenie, alebo až zníženie na nulu, rentability predaja neregulovaného LPG. Taký môže byť najmä prípad, ak maximálna cena, tak ako je stanovená za uplatnenia relevantnej španielskej právnej úpravy, je podstatne nižšia než trhová cena, ako to uvádzajú žalobkyne vo veci samej.

62 Nakoniec požiadavka proporcionality musí byť rovnako posúdená z hľadiska osobnej pôsobnosti dotknutého opatrenia a presnejšie z hľadiska tých, ktorí z opatrenia majú prospech (rozsudok z 20. apríla 2010, Federutility a i., C-265/08, EU:C:2010:205, bod 39).

63 V tejto súvislosti zo spisu, ktorým disponuje Súdny dvor, vyplýva, že sporné opatrenia sa zameriavajú na domácich spotrebiteľov a nie na podniky, čo zodpovedá cieľu sledovanému týmito opatreniami, a to zásobovanie zraniteľných spotrebiteľov energiou za primeranú cenu.

64 Okrem toho je nesporné, že domáci spotrebitelia majú prospech z opatrení sporných vo veci samej nezávisle od toho, či sú sociálne zraniteľní alebo ešte, či žijú v oblastiach ťažko prístupných alebo vzdialených od distribučných bodov LPG. Hoci táto okolnosť v zásade môže predstavovať indíciu toho, že tieto opatrenia idú nad rámec toho, čo môže byť potrebné na dosiahnutie ich cieľa, skutočnosťou zostáva, že zásada proporcionality nie je nevyhnutne prekážkou tomu, aby sa sporné opatrenia týkali všetkých domácich spotrebiteľov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. apríla 2010, Federutility a i., C-265/08, EU:C:2010:205, bod 40). V tomto kontexte musí vnútroštátny súd preskúmať možnosť, ako aj vhodnosť prijatia opatrení zameraných najmä na zraniteľných spotrebiteľov. Relevantnými skutočnosťami v tejto súvislosti sú tvrdenia žalobkýň vo veci samej a španielskej vlády, ktoré sa týkajú uskutočniteľnosti prijatia náhradných opatrení a prípadných ekonomických účinkov takých opatrení.

65 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na položené otázky odpovedať, že podmienka proporcionality uvedená v článku 15 ods. 3 písm. c) smernice 2006/123 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni opatreniam, o aké ide vo veci samej, ktoré stanovujú maximálnu cenu LPG plneného do fliaš a ukladajú určitým dodávateľom distribúciu tohto plynu do domácností, pokiaľ sú tieto opatrenia zachovávané iba po obmedzenú dobu a nezachádzajú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa všeobecného hospodárskeho záujmu.

O trovách

66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Podmienka proporcionality uvedená v článku 15 ods. 3 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni opatreniam, o aké ide vo veci samej, ktoré stanovujú maximálnu cenu skvapalneného ropného plynu plneného do fliaš a ukladajú určitým dodávateľom distribúciu tohto plynu do domácností, pokiaľ sú tieto opatrenia zachovávané iba po obmedzenú dobu a nezachádzajú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaného cieľa všeobecného hospodárskeho záujmu.

Podpisy